

нѣкаква сграда като стопанство (чифликъ) заедно съ параклисъ. Това се потвърждава отъ многобройнитѣ следи и зидове, както и отъ мазилката, върху която се забелязва стенна живопись. При тѣхъ има и белези на стари гробища. Въ тази станция за нанасираща се спирали и ношували закѣснѣли богомолци и други пѣтници. Дори и днесъ опитниятъ наблюдател забелязва около рѣката следи отъ зидарии съ хоросанъ.

Йорданъ п. Георгиевъ видѣлъ въ днешния манастиръ стара гръцка книга, печатана въ 1586 г., по страницитѣ на която имало разни бележки съ славянски букви. Отъ това той заключава, че много по-рано отъ поменатата година ще да е билъ вече премѣстенъ манастира отъ планината долу въ равнината.

Въ новия манастиръ, който е ималъ лека дървена постройка, църквата пакъ се именувала „Преуспение на Пресветая Богородица“. Тази църква къмъ 1788 година била събаряна и възобновявана съ старъ материалъ. За това се учимъ между другото отъ една надгробна плоча, която е вградена въ тавана на мъжкото отдѣление съ надпись: „Помени, Господи, раба твоего Велку“ (1792 г.) Презъ кърджалийското време (1798 — 1800 г.) пѣтуващитѣ за Видинъ презъ Балкана енечерски орди ограбили мамастира, както ограбили и околнитѣ селъ.

Къмъ 1813 г. въ манастира билъ поставенъ новъ игуменъ на име архимандритъ *Теодоритъ*. Той се заелъ съ подновяването и подобренieto на манастира. Съставенъ билъ комитетъ отъ манастирски старци и отъ първенци — чорбаджии въ Килифарево и околнитѣ колиби. Работата вървѣла много мудро. Времената били неспокойни. Турската държава се намирала въ безредие. Сръбската и гръцката завѣри вълнували цѣлия Балкански полуостровъ.

За щастие, презъ 1817 г. дошелъ отъ Рилския манастиръ въ Килифарския единъ събуденъ настоятель да събира милостиня и да кани поклонници. Пристигналиятъ настоятель, на име *иеросхимонахъ Спиридонъ*, билъ ученъ. Той донесълъ отъ Рилския манастиръ два рѣкописа: единъ препись отъ „Житието“ на свети Теодосия, написано отъ Калиста, и преведено още тогава на български, и единъ рѣкопись, съставенъ отъ него (Спиридона) подъ име „Служба“ за църковна прослава и поменъ на светеца.

Когато Спиридонъ пристигналъ въ манастира, останалъ много изненаданъ, разгнѣвилъ се и написалъ като предговоръ къмъ „Службата“ следнитѣ укорни редове:

„Удивителна вѣщь обретається здѣсь: како греки иноплемени суще пріяле сего Преподобнаго во светихъ; болгари же едноплемени суще въ забвение предаде: и память ему не сътворили: Отма! о слѣпотѣ болгарская! И како можно таковоу благодетеля, въ забвению предати и память ему не сътворити: аще ли онъ, второй кратъ Болгарію просвѣ-